

"Kesret tabakatının müntehasından tâ mebde'-i vahdete bir hayt-ı ittisal suretinde bir Mi'rac ile,.. " Burda, "kesret tabakasının müntehası" ile ne kastediliyor? Ayrıca "mebde-i vahdet" nedir?

Kesret, yaratılmış her şey demektir. Kesretin müntehası ise, varlığın bitip tükendiği vacibat aleminin başladığı makam demektir. **Mebde-i vahdet**; imkanın sonu, vacibatın başlangıcı manalarına gelse de zihne bir mekan manasını dayattığı için dikkatli olmak lazım.

Evet, kesret ve imkan kavramları Allah'ın Zatı ve sıfatları dışında yer alan bütün mahlukatı temsil eder. Yani, yaratılmış bütün mahlukata **imkan ve kesret** deniliyor. **Vücub ise**, Allah'ın zatı ve sıfatlarına denir. Yani uluhiyeti temsil eden bir tabirdir.

Allah, Hazreti Peygamberi (asm) miraçta, bütün mülkünü gezdirip, bütün isim ve sıfatlarının tecelli ve nakışlarını gösterdikten sonra, final olarak, bütün o güzel sanat ve nakışların kaynağı ve esası olan Zatı Akdes'ini, yani rüyetini, habibine gösterdi.

Miraçta, Hazreti Peygamber (asm) bütün imkan alemini, yani mahlukatı ve yaratılmışları geride ve arkasında bırakarak, Allah'ın zatını görebilecek bir kıvama ve mevkie gelmiştir. İşte, rüyetine mazhar olduğu yere, [kâbe kavseyn](#) denilmiştir.

Kâbe kavseyn: Kelime olarak, iki yay uzaklığı anlamındadır. Bu bir tabirdir. Yoksa, Allah ile kul arasında mekanı akla getiren bir uzunluk birimi değildir. Ama, şunu diyebiliriz: Hazreti Peygamber (asm), bütün imkan alemini geride bırakıp, mahiyetini idrak edemediğimiz ve edemeyeceğimiz bir makama varıp, Allah'ın Zatını, maddi cesedi ve dünya gözü ile görmüştür. Üstad Hazretleri, bu makamı, yani kâbe kavseyni, imkan ve vücub ortası diye tarif ediyor. Yani, mahlukatın bitip tükendiği ve Allah'ın Zat-ı Akdesinin tezahür ettiği bir makam demektir.

Şunu da iyi bilmek gerekir ki, bazı kavramlar ve isimler, hiçbir zaman tam ve ihata ile bilinemeyecek ve anlaşılamayacak şeylerin üstünde bir sembol ve bir alemdir. **Kâbe kavseyn** kavramı da, anlaşılması zor olan, imkan ve vücub ortası diye işaret edilen makam üzerinde bir semboldür, bir alemdir. Bu yüzden kâbe kavseyni bir **mekan** olarak **değil** de bir **makam** olarak ele almak daha isabetli ve sağlıklı olur.

"**Mekan**" kavramı, ister istemez Allah'a bir mekan hayal ettiriyor ki, bu İslam inancı açısından çok riskli bir durum olur. Bu yüzden kâbe kavseyni Hazreti Peygamber (asm)'in, mahiyetini bilmediğimiz bir şekilde Allah'ı Zatı ile gördüğü bir makamdır, diye anlamak en salim yol olur.

Temsilde hata olmasın, güneş nasıl dünya sınırlarına girmeden, yani dünya mekanından münezze ve mukaddes olarak bize doğup tezahür ediyor ise, aynı şekilde Allah da zaman ve mekan sınırlarına girmeden, yani zaman ve mekandan münezze ve mukaddes olarak bize doğup tezahür edebilir.

İşte kâbe kavseyn ve cennetteki rü'yet bu kabilden bir rü'yettir, denilebilir.

Allah bizi **tecsim** ve **teşbih** illetinden muhafaza etsin. (*Âmin!..*)